

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

31 בינואר 2011

562

כ"ו בשבט התשע"א

עמוד

416 ..... הצעת חוק הספורט (תיקון מס' 6), התשע"א-2011

הצעת חוק הספורט (תיקון מס' 6), התשע"א – 2011

1. תיקון סעיף 10 בחוק הספורט, התשמ"ח – 1988¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 10 –
- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "שיפוט פנימי" יבוא "ובכלל זה מוסדות השיפוט הפנימיים וסדרי הדין שלפיהם ידונו – בכפוף לסעיף 11 ובמקום "שכר" יבוא "וכן בדבר שכר";
- (2) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "וכן ייקבעו בהם כללי אתיקה מקצועית לשופטים, למאמנים, למדריכי ספורט ולספורטאים, בהתאמה לענפי הספורט, וכן לנושאי משרה, כהגדרתם בחוק החברות, התשנ"ט – 1999², בהתאחדות או באיגוד, לפי העניין".
2. הוספת סעיף 10א אחרי סעיף 10 לחוק העיקרי יבוא:
- "כשירות כהונה של 10א. לא ימונה לשופט בהתאחדות או באיגוד ולא יכהן בתפקיד שופט בהתאחדות או באיגוד כאמור, מי שהורשע בעבירה אשר לדעת מי שהשר הסמיכו לכך, מבין עובדי משרדו, מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן בתפקיד זה".
3. תיקון סעיף 11 בסעיף 11 לחוק העיקרי –

ד ב ר י ה ס ב ר

בקרב כל העוסקים בספורט, ובכלל זה בקרב הצוות הארגוני והניהולי שבראשם.

נוסף על כך, המציאות כיום מצביעה כי לא בכל גופי הספורט קיים קוד אתי. התיקון המוצע בא לעגן את מעמדו של הקוד האתי כחלק מהתקנון של גוף הספורט, המחייב את כל החברים בו. קוד אתי כזה הוא הכרחי להבטחת ההתנהלות הראויה והספורטיבית של העוסקים בספורט ושל הנהלות הגופים הספורטיביים ואת אמון הציבור בטוהר התנהלותם.

סעיף 2 מוצע לקבוע כי לא ימונה לשופט בתחום הספורט ולא יכהן בתפקיד כאמור מי שהורשע בעבירה שלפי מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן בתפקיד זה. בחינת כשירותו של אדם לכהן בתפקיד האמור תיעשה בידי עובד משרד התרבות והספורט שהוסמך לכך בידי שר התרבות והספורט.

החוק, בנוסחו היום, מעניק חופש מינוי מוחלט לגופי הספורט, באשר לדרישות הכשירות משופט. חלק בלתי נפרד מהבטחת קיומו של מינהל תקין והבטחת אמון הציבור במערכות הספורט, מחייב את בחינת מינויים של שופטים, במטרה לוודא כי המינוי ראוי ומתאים. יש לציין כי חלק מגופי הספורט מקבלים סכומים ניכרים מכספי הציבור ולכן קיים צורך של ממש בהבטחת טוהר המידות בהם.

סעיף 3 לפסקה (1) ולפסקה (2) (לסעיפים קטנים (ה) ו-(ו) המובאים בה)

סעיף 11 לחוק מכיר בזכותם של גופי הספורט להסדיר את ענייני המשמעת והשיפוט הפנימיים באופן עצמאי, ולפיו "הסמכות הבלעדית לדון ולהחליט בעניינים הקשורים

כללי חוק הספורט, התשמ"ח – 1988 (להלן – החוק), קובע הסדרים שונים בתחום הספורט ובכלל זה הוראות לעניין חיוב בתעודות הסמכה, בדיקות רפואיות, איסור שימוש בתכשירים ממריצים, ביטוח, בטיחות, ייצוג הולם, תקנונים, מוסדות שיפוט פנימיים, והעברת ספורטאים. בין השאר קובע החוק הוראות לעניין התאחדויות ספורט ואיגודי ספורט כהגדרתם בסעיף 1 לחוק (להלן – גופי ספורט).

החוק המוצע בא להבטיח את התנהלותם התקינה, האתית והשוויונית של גופי הספורט. מכיוון שמדובר בגופים בעלי מונופול על הפעילות בענפי הספורט השונים, אשר לפעילותם נלווה אופי ציבורי (פיתוח ענף הספורט בישראל, ריכוז וניהול) ושחלקם אף מקבלים סכומים ניכרים מכספי ציבור, יש צורך להבטיח את עמידתם בדרישות המינהל התקין, השקיפות, והשמירה על טוהר מידות.

סעיף 1 סעיף 10 לחוק קובע הוראות לעניין התקנת תקנונים בידי התאחדות או איגוד, ובין השאר מחייב את גופי הספורט האמורים להתקין תקנונים בדבר משמעת, שיפוט פנימי, העברת ספורטאים, שכר ותשלומים. מוצע לקבוע במפורש כי על התקנונים להסדיר גם את פעילותם של מוסדות השיפוט הפנימיים בגופי הספורט, לקבוע את סדרי הדין שלפיהם ידונו, וכן לקבוע כללי אתיקה מקצועית למאמנים, למדריכי ספורט, לספורטאים ולנושאי משרה בגופי הספורט. מעורבות הציבור ועניינו הרב בתחום הספורט תלויה ומותנים בקיום אמון בסיסי במערכות הספורט, אשר בלעדיו מגור פעילות זה שכה רבים מעורבים בו, לא ייכון. לפיכך נדרש כי גופי הספורט ישתינו את פעילותם על עקרונות אתיים ויטמיעו אותם

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 122; התשס"ד, עמ' 22.

² ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

(1) האמור בו יסומן "א" ובו, במקום הסיפה החל במילה "בתקנון" יבוא "בתקנון לפי סעיף 10, ובהתאם להוראות שנקבעו בתקנון לפי אותו סעיף";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) לא ימונה לחבר מוסד שיפוט פנימי ולא יכהן בתפקיד כאמור מי שהורשע בעבירה אשר לדעת מי שהשר הסמיכו לכך, מבין עובדי משרדו, מפאת מהותה, חומרותה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן בתפקיד זה.

(ג) הוראות סעיפים 9, 10 ו-15 לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992³, יחולו, בשינויים המחויבים, על מינוי, כהונה ופעילות של חבר מוסד שיפוט פנימי.

(ד) בראש מותב של מוסד שיפוט פנימי עליון יכהן מי שהיה שופט כהגדרתו בסעיף ו(א) לחוק-יסוד: השפיטה⁴, ויצא לקצבה או פרש.

(ה) החלטת סופית של מוסד שיפוט פנימי עליון ניתנת לערעור לפני בית משפט מחוזי בדין יחיד, אם ניתנה לכך רשות מאת נשיא בית המשפט המחוזי או מאת שופט אחר של בית המשפט המחוזי שנשיאו קבע לכך.

(ו) בכל עניין של סדרי דין שאין לגביו הוראות לפי חוק זה, בחיקוק אחר או בתקנון שנקבע לפי סעיף 10, ינהג מוסד שיפוט פנימי עליון בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית צדק."

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן מוצע לקבוע כי בכל עניין שאין לגביו הסדר בחיקוק או בתקנון ינהג מוסד השיפוט הפנימי העליון בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית צדק.

לפסקה (2) (לסעיפים קטנים (ב) עד (ד) המובאים בה)

דמותו של חבר מוסד שיפוט פנימי היא בעלת משקל משמעותי בקרב העוסקים בספורט שכן הוא הגורם בעל הסמכות לדון ולהחליט בעניינים הקשורים לפעילות במסגרת האיגוד או ההתאחדות. חלק בלתי נפרד מהבטחת קיומו של מינהל תקין והבטחת אמון הציבור העוסק בספורט, מחייב את בחינת מינוים של חברי מוסד השיפוט, במטרה לוודא כי המינוי ראוי מן הבחינה של טוהר המידות. מוצע על כן לקבוע, בסעיף קטן (ב) המוצע, דרישות כשירות למינויו ולכהונתו של חבר מוסד שיפוט פנימי, מתוקף תפקידו כאחראי וכממונה על אכיפת כללי האתיקה בגופי הספורט. על פי המוצע לא ימונה לחבר מוסד שיפוט פנימי ולא יכהן בתפקיד כאמור מי שהורשע בעבירה שלפי מהותה, חומרותה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן בתפקיד זה. בחינת כשירותו של אדם לכהן בתפקיד האמור תיעשה בידי עובד משרד התרבות והספורט שהוסמך לכך בידי שר התרבות והספורט.

עוד מוצע, בסעיף קטן (ג), להחיל על מינויו, כהונתו ופעילותו של חבר מוסד שיפוט פנימי את ההוראות לעניין מניעת ניגוד עניינים הקבועות בחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992. נושאי התפקידים שיפוטיים בתחום הספורט, הם האחראים על אכיפת כללי ההתנהגות והשמירה על תקנון הארגון. כיוון שלהחלטותיהם נודעת חשיבות רבה

לפעילות במסגרת התאחדות או איגוד, תהיה בידי מוסדות השיפוט הפנימיים שנקבעו בתקנון. עם זאת לצד הענקת הזכות כאמור קבע המחוקק, בסעיף 10 לחוק, את חובת גופי הספורט להסדיר עניינים אלה בתקנונים מפורטים (תקנון משמעת ותקנון שיפוט פנימי), ועל פי תקנונים אלה פועלות בכל ענף ספורט שתי ערכאות – ערכאה ראשונה וערכאה עליונה. מוצע להבהיר בסעיף 11 לחוק את כפיפותם של מוסדות השיפוט הפנימיים להוראות בענייני משמעת ושיפוט פנימי הקבועות בתקנון.

כמו כן מוצע למחוק את הסיפה של סעיף 11 לחוק ולפיה "החלטות ערכאת השיפוט הפנימית העליונה בענייני משמעת יהיו סופיות ואין לערער עליהן לפני בית משפט". הוראה זו נדונה בע"א 674/89 דן טורטן נ' ההתאחדות לספורט בישראל (פ"ד מה(2) 718), שם קבע בית המשפט כי אמנם, כאשר החלטה של ארגון מגלמת בתוכה מומחיות ספציפית של הארגון או נוגעת לתחום התמחותו הספציפית, יימנע בית המשפט מלהתערב בהחלטה. ואולם אין באמור כדי להסיק כי אין בידיהם של חברי הארגון לפנות לערכאת ערעור חיצונית, שכן לבתי המשפט קיימת זכות טבעה להתערב בהחלטותיהם של טריבונלים פנימיים אלה בהיקף מצומצם של חריגה מסמכות ופגיעה בעיקרי הצדק.

מוצע על כן, בהתאם להחלטת בית המשפט כאמור, למחוק את הסיפה של סעיף 11 לחוק, ולהוסיף בו, בסעיף קטן (ה) המוצע, הוראה לעניין ערעור ברשות לבית המשפט המחוזי על החלטה סופית של מוסד שיפוט פנימי עליון.

³ ס"ח התשנ"ב, עמוד 90.

⁴ ס"ח התשמ"ד, עמ' 78.

(א) תחילתו של חוק זה ביום כ"ה באדר א' התשע"א (1 במרס 2011).

(ב) על אף הוראת סעיף קטן (א), תחילתם של סעיפים 10א ו-11(ב) עד (ד) לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיפים 2 ו-3(2) לחוק זה, ביום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012).

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 4 מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק המוצע ביום כ"ה באדר א' התשע"א (1 במרס 2011), זאת כדי לאפשר לגופי הספורט להיערך בהתאם, ובכלל זה להתאים את תקנוניהם לדרישות החוק המוצע. עם זאת בכל הנוגע לדרישות החוק המוצע באשר לכשירות למינוי ולכהונה של שופטים בתחום הספורט ושל חברי מוסדות השיפוט הפנימיים, מוצע לקבוע מועד תחילה מאוחר יותר (יום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012)), זאת כדי לאפשר היערכות והתאמה לדרישות הכשירות המוצעות.

באשר לזכויות הספורטאים, יש חשיבות רבה כי מוסדות השיפוט הפנימיים יפעלו באופן עצמאי, בלא חשש לניגוד עניינים ובלא תלות בהנהלות גופי הספורט.

עוד מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ד), כי בראש כל מותב במוסד השיפוט הפנימי העליון יכהן מי שהיה שופט בית משפט ויצא לקצבה או פרש. המציאות כיום מצביעה כי לא בכל ההתאחדויות והאיגודים נדרשים חברי מוסד השיפוט הפנימי להיות בעלי ניסיון שיפוטי או הכשרה משפטית, ועל כן מוצע לעגן דרישה זו במפורש, לגבי העומד בראש מותב של מוסד שיפוט פנימי עליון.